

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 145/2017-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Mandzákom, Advokátska kancelária Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 10 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III a jeho opatrením z 13. januára 2017 vo veci vedenej pod sp. zn. 3 T 147/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. marca 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na slobodu prejavu podľa čl. 10 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru opatrením Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) z 13. januára 2017 vo veci vedenej pod sp. zn. 3 T 147/2014, ktorým bolo sťažovateľovi zakázané vykonať zvukový prenos z hlavného pojednávania konaného 13. januára 2017 (ďalej aj „zákaz vykonať zvukový prenos“), a opatrením okresného súdu z toho istého dňa, ktorým bola zmenená pojednávacia miestnosť pre vykonanie hlavného pojednávania nariadeného na 13. január 2017 (ďalej aj „zmena pojednávacej miestnosti“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že okresný súd pod sp. zn. 3 T 147/2014 vedie proti sťažovateľovi trestné stíhanie pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona. V označenej trestnej veci sa konalo 13. januára 2017 hlavné pojednávanie, pred ktorým mala konajúca sudkyňa vydať opatrenie na zmenu pojednávacej miestnosti a na pojednávaní aj opatrenie zakazujúce sťažovateľovi vykonať zvukový prenos. Sťažovateľ s poukazom na § 255 ods. 5 Trestného poriadku tvrdí, že pre postup vo veci konajúcej sudkyne, ktorým zakázala vyhotovenie zvukového prenosu, neexistoval žiaden zákonný dôvod, pričom svojvoľne malo dôjsť aj k zmene pojednávacej miestnosti, pre ktorú bol k dispozícii nižší počet miest pre verejnosť, a to *„napriek tomu, že pojednávacia miestnosť s väčším počtom miest pre verejnosť (kde bolo pôvodne hlavné pojednávanie nariadené) bola v tom čase neobsadená a v tejto väčšej pojednávacej miestnosti sa malo pôvodne konať hlavné pojednávanie (uvedené je preukázané i zápisnicou z predchádzajúceho hlavného pojednávania)“*. Podľa názoru sťažovateľa išlo v danom prípade o účelovú zmenu pojednávacej miestnosti.

3. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv zaručených čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 10 dohovoru sťažovateľ cituje z nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 26/02 z 10. júna 2002, z ktorého má vyplývať, že rozhodovacia právomoc predsedu senátu je pri vedení pojednávania obmedzená na súdnu sieň a časovo vymedzená priebehom súdneho pojednávania. Obsiahlo cituje aj z nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 34/12 z 13. novembra 2012, v zmysle ktorého ak okresný súd na verejnom súdnom pojednávaní *„podmienil použitie zvukového záznamu vyhotoveného sťažovateľom privolením súdu, ako*

aj neudelením súhlasu na použitie zvukového záznamu z verejného súdneho pojednávania v označenej veci, zasiahol do výkonu základného práva sťažovateľa na informácie zaručeného čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy. Tento postup okresného súdu prekračuje zákonom ustanovené možnosti obmedzenia základného práva na informácie, t. j. nie je vhodným ani primeraným opatrením na základe Občianskeho súdneho poriadku ani na základe zákona o sudcoch a prísediacich.“. Nadväzne na to poukazuje na znenie § 36 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špecializovaný trestný súd a vojenské súdy v znení neskorších predpisov (ďalej len „Spravovací poriadok pre súdy“) a § 249 ods. 1 Trestného poriadku, v zmysle ktorého má byť verejnosti poskytnutá v čo najširšej miere možnosť sledovať prejednanie veci, aby sa čo najúčinnejšie prejavilo výchovné pôsobenie trestného stíhania na verejnosť.

4. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ uvádza, že v dôsledku nezabezpečenia väčšej pojednávacej miestnosti, resp. jej účelovej zmene sa prítomná verejnosť, o ktorej predpokladanej účasti bol podľa sťažovateľa okresný súd informovaný, nemohla nariadeného pojednávania zúčastniť. Pritom považuje za podstatné, že „prítomná početná verejnosť bola opatrením samosudkyne vykázaná z pojednávacej miestnosti práve z dôvodu nižšieho počtu miest pre verejnosť a nemohla byť prítomná na nariadenom hlavnom pojednávaní a dôsledkom zákazu zvukového prenosu nemohla toto pojednávanie sledovať“. K namietanému porušeniu označených práv malo dôjsť tiež tým, že tieto opatrenia neboli zákonnou sudkyňou odôvodnené, „ak neberieme do úvahy lakonické konštatovanie, že o tom rozhoduje zákonná sudkyňa“.

5. Návrh na vydanie dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd do právoplatného rozhodnutia vo veci samej okresnému súdu prikázal vykonávať hlavné pojednávanie v pojednávacej miestnosti s najväčším počtom miest na sedenie, sťažovateľ odôvodňuje tým, že na ďalšie hlavné pojednávanie, ktoré sa má konať 2. mája 2017, bude ako svedok predvolaný predseda vlády JUDr. Róbert Fico, v dôsledku čoho možno očakávať zvýšený záujem verejnosti o účasť na tomto súdnom pojednávaní.

6. Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vyslovil, že jeho základné právo „na slobodné vyhľadávanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy... a čl. 10 ods. 1 Dohovoru... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR“ opatreniami samosudkyne okresného súdu vykonanými 13. januára 2017, ktorými sťažovateľovi zakázala vykonať zvukový prenos z hlavného pojednávania a svojvoľne zmenila pojednávaciu miestnosť, bolo porušené, zrušil zákaz okresného súdu vykonávať zvukový prenos z hlavného pojednávania a zakázal mu nariadiť vykonanie hlavného pojednávania vo veci vedenej pod sp. zn. 3 T 147/2014 do pojednávacej miestnosti, ktorá má nižší počet miest pre verejnosť ako pojednávacia miestnosť s najväčším počtom miest pre verejnosť na okresnom súde, a sťažovateľovi priznal náhradu trov konania, ktorú v sťažnosti konkrétne nevyčíslil.

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy ustanoví podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov zákon.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

11. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

12. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

13. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, pričom jeho úloha sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, III. ÚS 268/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti

alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru

14. Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

15. Podľa čl. 26 ods. 2 ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

16. Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

17. Ústavný súd už konštatoval (II. ÚS 7/00, II. ÚS 26/02), že v rámci čl. 26 ústavy existujú dve skupiny správania a činností, a to tie, ktoré vyžadujú povolenie (pričom toto tvorí podmienku ich vykonávania), a tie, ktoré možno vykonávať bez povolenia štátneho orgánu. Za predpokladu, že nastanú okolnosti, ktoré sú uvedené v čl. 26 ods. 4 ústavy (ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti), ich však možno obmedziť zákonom.

18. Osobný rozsah základného práva na informácie je daný slovom každý. Právo vyhľadávať a prijímať informácie treba pritom chápať ako konanie smerujúce k získaniu, prijímaniu a spracovaniu informácie. Realizácia tohto práva súvisí s uplatnením všeobecnej povinnosti orgánov verejnej moci poskytovať informácie o svojej činnosti, postupoch,

konaniach, rozhodovacích procesoch a rozhodnutiach jednotlivým fyzickým osobám alebo hromadným informačným prostriedkom.

19. Podľa právneho názoru ústavného súdu vysloveného napr. v rozhodnutiach vo veciach vedených pod sp. zn. II. ÚS 28/96 a sp. zn. II. ÚS 7/00 sloboda prejavu a právo prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie sa zaručuje každému jednotlivcovi ako jeho základné právo. Prostredníctvom práva prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie sa každému umožňuje dozvedieť sa informáciu a získať informáciu do svojej dispozičnej sféry a v nej informáciu spracovať pre svoju potrebu i potrebu iných, keďže v súlade s ústavou k nemu patrí aj právo informáciu ďalej rozširovať.

20. Právo prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie teda chráni možnosť získať informácie nielen pasívnym správaním, ale aj aktívnym správaním oprávnenej osoby.

21. Z ústavnej definície vyplýva, že právo na informácie zaručené v čl. 26 ústavy má tri zložky, a to vyhľadávanie, prijímanie a rozširovanie informácií. Ide o tri relatívne samostatné zložky práva na informácie. Vyhľadávanie informácií je vlastne zisťovanie, či v oblasti záujmu toho, kto informácie vyhľadáva, informácie vôbec jestvujú, aké a kde sa nachádzajú. Prijímanie informácií je získanie informácie do vlastnej dispozičnej sféry tak, aby mohla byť subjektom pre vlastnú potrebu, ako aj pre potrebu iných spracovaná. Získanie informácie sa môže uskutočňovať tak zmyslovými orgánmi, ako aj rôznymi technickými prostriedkami, akými sú za súčasného stavu zvukové, obrazové, ako aj zvukovo-obrazové záznamy, ale aj akýmkoľvek iným spôsobom. Rozširovanie informácií je akýkoľvek spôsob odovzdania prijatej informácie ďalšiemu subjektu, resp. ďalším subjektom (*mutatis mutandis* I. ÚS 57/00).

22. Ústava ponecháva v dispozičnej sfére každého oprávneného subjektu, aby sa rozhodol, ako právo prijímať, vyhľadávať a rozširovať informácie o verejných veciach uplatní a či pritom využije technické zariadenia určené na vyhotovenie obrazového, zvukovoobrazového alebo zvukového záznamu (podobne aj II. ÚS 28/96).

23. Obmedzenie práva zaručeného podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy zákonom je možné, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti (čl. 26 ods. 4 ústavy). Základným predpokladom ústavnosti obmedzenia práva na informácie je to, aby bolo obmedzenie uložené zákonom. Termínom „zákon“ sa podľa judikatúry ústavného súdu rozumie neurčitý počet všeobecne záväzných právnych predpisov s definovaným stupňom právnej sily (II. ÚS 28/96).

24. Zákonmi, ktoré upravujú právo na informácie v súvislosti s možnosťami a spôsobmi ich získavania, sú vzhľadom na daný prípad zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Trestný poriadok“) a zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch a prísediacich“).

25. Podľa § 253 ods. 4 Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, z priebehu hlavného pojednávania môžu fyzické osoby a právnické osoby vyhotovovať zvukový záznam a so súhlasom predsedu senátu aj zvukový prenos. Zvukový záznam a zvukový prenos z hlavného pojednávania nemožno vyhotovovať pri výsluchu agenta alebo ak sa preberajú okolnosti tvoriace utajovanú skutočnosť.

26. Podľa § 253 ods. 5 Trestného poriadku predseda senátu môže vyhotovovanie zvukových záznamov zakázať,

- a) ak by to rušilo priebeh hlavného pojednávania,
- b) ak sa na hlavnom pojednávaní preberajú okolnosti tvoriace tajomstvo chránené osobitným zákonom,
- c) ak by zvukovým záznamom z priebehu hlavného pojednávania mohla byť ohrozená mravnosť, verejný poriadok alebo dôležitý záujem strán alebo svedkov, alebo
- d) pri výsluchu ohrozeného svedka, chráneného svedka alebo svedka, ktorého totožnosť je utajená.

27. Podľa § 253 ods. 6 Trestného poriadku zvukový prenos z hlavného pojednávania predseda senátu nepovolí z dôvodov uvedených v odseku 5. To neplatí o vyhlasovaní výroku rozsudku.

28. Podľa § 253 ods. 7 Trestného poriadku vyhotovovanie obrazových záznamov alebo obrazovo-zvukových záznamov z hlavného pojednávania nie je prípustné.

29. Podľa právneho názoru ústavného súdu zákon týmito ustanoveniami vymedzuje hranice sudcovského (predseda senátu, samosudca) rozhodovania o opatreniach potrebných na usmernenie správania prítomných osôb (teda nielen účastníkov konania), o vedení pojednávania so zreteľom na jeho dôstojný a nerušený priebeh, ako aj o vhodnosti opatrení na zabezpečenie splnenia účelu pojednávania.

30. Podľa § 34 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich sudca, ktorý vedie súdne pojednávanie, rozhoduje o tom, či je možné v priebehu pojednávania uskutočňovať obrazové záznamy, obrazové prenosy alebo zvukové prenosy. Ustanovenie citovaného zákona sa teda týka použitia videotechniky a v oblasti audiotechniky sa týka iba prenosov na diaľku (rozhlas, televízia), nie magnetofónových záznamov, pokiaľ súčasne nie sú diaľkovo reprodukované.

31. Z uvádzaných zákonných ustanovení (hlavne § 253 ods. 4 Trestného poriadku a § 34 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich) je zrejmé, že uskutočnenie zvukového prenosu hlavného pojednávania (na rozdiel od jeho zvukového záznamu) podlieha obmedzeniam, v zmysle ktorých ho možno vykonať len s povolením (súhlasom) vo veci konajúceho sudcu (resp. predsedu senátu), pričom § 253 ods. 5 Trestného poriadku ustanovuje okruh dôvodov, pre ktoré predseda senátu prenos z hlavného pojednávania v zmysle § 253 ods. 6 Trestného poriadku nepovolí. Uvedené zákonné limity pre uskutočnenie akéhokoľvek (nielen zvukového) prenosu z hlavného pojednávania podľa názoru ústavného súdu zodpovedajú ústavou definovaným dôvodom, pre ktoré môže byť základné právo na šírenie informácií zaručené čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy obmedzené a jeho účel ústavný súd vidí nielen v ochrane verejného poriadku na nariadenom pojednávaní, ale

napríklad aj v ochrane záujmu na spravodlivom výsledku súdneho konania, keďže môže byť prostriedkom zabraňujúcim ovplyvnenie svedkov, ktorí ešte neboli súdom vypočutí.

32. Z ústavným súdom vyžiadanej zápisnice okresného súdu o priebehu hlavného pojednávania konaného 13. januára 2017 vo veci vedenej pod sp. zn. 3 T 147/2014 bolo zistené, že konajúca samosudkyňa vydala v jeho priebehu uznesenie, ktorým podľa § 253 ods. 6 s poukazom na § 253 ods. 5 písm. c) Trestného poriadku zvukový prenos nepovolila. Z uvedenej zápisnice ďalej vyplýva, že konajúca samosudkyňa upozornila prítomných v pojednávacej miestnosti, že v zmysle § 253 ods. 7 Trestného poriadku vyhotovenie obrazových a obrazovo-zvukových záznamov z hlavného pojednávania je neprípustné a zároveň v zmysle § 41 ods. 8 Spravovacieho poriadku pre sudy je zákaz používania mobilných telefónov. Z priebehu uvedeného hlavného pojednávania tak, ako je tento zachytený v označenej zápisnici, ďalej vyplýva, že sťažovateľovi boli samostatnými uzneseniami uložené dve poriadkové pokuty a pre opakované nerešpektovanie výziev konajúcej samosudkyne, ako aj v priebehu pojednávania vydaných uznesení upravujúcich vedenie konania samosudkyňa nechala sťažovateľa vyviešť z pojednávacej miestnosti prostredníctvom príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky.

33. Ústavný súd konštatuje, že pri vydaní prvého zo sťažovateľom napádaných rozhodnutí, ktorým nebol povolený zvukový prenos, konajúca samosudkyňa aplikovala konkrétne označené ustanovenia Trestného poriadku s poukazom na konkrétne označený dôvod nepovolenia sťažovateľom žiadaného zvukového prenosu vyplývajúci z § 253 ods. 5 písm. c) Trestného poriadku (ktorým malo byť ohrozenie mravnosti, verejného poriadku alebo dôležitého záujmu strán a svedkov). Vzhľadom na uvádzaný priebeh hlavného pojednávania ústavný súd dospel k názoru, že verejný poriadok, za ktorého udržanie počas uskutočňovaného pojednávania je konajúci predseda senátu (samosudca) zodpovedný, čo vyplýva z § 253 ods. 3, 5 písm. c), 9 a 11 a § 254 Trestného poriadku, odôvodňuje aj prijatie rozhodnutia, ktorým zvukový prenos z hlavného pojednávania nebol povolený. Pre záver o nedostatku relevantných dôvodov na vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv je podľa názoru ústavného súdu potrebné vziať do úvahy aj skutočnosť, že o priebehu všetkých hlavných pojednávaní sa v zmysle § 61a Trestného poriadku

účinného od 1. marca 2015 vyhotovuje zvukový záznam, ktorý je súčasťou súdneho spisu. Sťažovateľovi tak aj napriek nepovoleniu zvukového prenosu na hlavnom pojednávaní konanom 13. januára 2017 nepochybne zostáva právo vyžiadať si vyhotovenie kópie zvukového záznamu z pojednávania, a týmto spôsobom realizovať aj svoje základné právo na informácie zaručené čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj jemu obdobné právo zaručeného čl. 10 ods. 1 dohovoru. Obmedzenie označených práv sťažovateľa na hlavnom pojednávaní nepovolením zvukového prenosu tak podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach danej veci intenzitou svojho zásahu nespôsobilo ústavne neakceptovateľný zásah do ich obsahu a s poukazom na samosudkyňou uvádzané zákonné dôvody ho ústavný súd hodnotí ako ústavne udržateľné.

34. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie označených práv zaručených čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru opatrením, ktorým malo dôjsť k zmene pojednávacej miestnosti na miestnosť s nižšou kapacitou, v dôsledku čoho bol do pojednávacej miestnosti povolený vstup len 12 osobám z prítomnej verejnosti (zápisnica o hlavnom pojednávaní uvádza 16 osôb, pozn.), ústavný súd zastáva názor, že týmto opatrením sudcu by mohli byť ako nositelia označených práv obmedzené predovšetkým osoby, ktorým nebol vstup do pojednávacej miestnosti z kapacitných dôvodov umožnený, nie však osoby, ktorým bol tento vstup povolený, a už vôbec nie sťažovateľ, ktorý sa pojednávania zúčastnil. S prihliadnutím na skutočnosť, že sťažovateľ nepredložil žiaden dôkaz o opatrení, ktorým bola pôvodne určená pojednávacia miestnosť zmenená, ani o rozdielnosti kapacity miest pre verejnosť ním uvádzaných pojednávacích miestností, dospel ústavný súd k záveru o absencii priamej príčinnej súvislosti medzi sťažovateľom tvrdeným opatrením okresného súdu a obsahom označených práv, ktorá by odôvodňovala vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv. Ústavný súd preto považuje v tejto časti sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

35. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky

36. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne... o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

37. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu, ktorým sťažovateľovi nepovolil zvukový prenos z pojednávania tým, že okresný súd toto rozhodnutie neodôvodnil, ústavný súd uvádza, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

38. Zároveň ústavný súd pripomína, že rozsah odôvodnenia uznesenia súdu sa vždy spravuje povahou veci a charakterom, resp. významom uznesenia. Niektoré uznesenia sa svojím významom približujú významu rozsudku, preto musia mať aj náležitosti vyžadované týmto ustanovením, keďže to vyžaduje povaha veci. Iné uznesenia, ktoré napríklad upravujú len procesný postup pri vykonávaní dôkazov alebo ktorými sa pripravuje súdne konanie, stačí odôvodniť len stručne, ak odôvodnenie zákon vôbec vyžaduje. Procesnoprávne predpisy tiež ustanovujú aj okruh uznesení, ktoré netreba vôbec vyhotovovať (v zmysle § 178 ods. 1 Trestného poriadku netreba vyhotovovať uznesenia, ktorými sa upravuje

priebeh konania alebo spôsob vykonania dôkazov alebo ktorými sa nariaďuje alebo pripravuje hlavné pojednávanie alebo zasadnutie súdu).

39. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia okresného súdu, ktoré je zachytené v zápisnici z hlavného pojednávania a z ktorého vyplýva, že bolo vydané na základe § 253 ods. 5 písm. c) a ods. 6 Trestného poriadku, čo súčasne ozrejmuje dôvod, pre ktorý okresný súd sťažovateľom žiadaný zvukový prenos nepovolil, ústavný súd dospel k záveru, že toto uznesenie okresného súdu, ktoré je svojou povahou uznesením, ktorým sa upravuje len priebeh konania, je z hľadiska obsahu sťažovateľom namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavne udržateľné. Ústavný súd v tejto súvislosti zastáva názor, že nedostatok odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu by bolo možné považovať za arbitrárnosť len za predpokladu, že by toto uznesenie bolo v zrejmom rozpore s platným právom. Okresný súd však v danom prípade postupoval v súlade s ním označenými ustanovenia Trestného poriadku.

40. Skutočnosť, že sťažovateľ sa nestotožňuje s postupom okresného súdu v jeho trestnej veci, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a prijatých rozhodnutí okresného súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

41. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na uvedené bolo už bez právneho významu bližšie sa zaoberať ostatnými návrhmi sťažovateľa formulovanými v sťažnosti, predovšetkým návrhom na vydanie dočasného opatrenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2017